

MZDOVÉ POJMY OD A DO Z

MZDOVÉ POJMY OD A DO Z

A

Administrativa mezd

Souhrn činností spojených se zpracováním mezd.

Agenturní zaměstnanec

Zaměstnanec agentury práce, který je dočasně přidělen k výkonu práce u jiného zaměstnavatele.

Archivace mezd

Uchovávání mzdových dokumentů v souladu s platnou legislativou.

B

Benefity

Zaměstnanecké výhody (např. stravenky, sick days, příspěvky na penzijní připojištění).

Brutto mzda = hrubá mzda

Celková mzda před odečtením daní a pojistného.

C

Čistá mzda

Mzda po odečtení zákonných odvodů daní a pojistného, kterou zaměstnanec obdrží.

Cestovní náhrady

Náhrady výdajů spojené se služební cestou zaměstnance.

D

Daň z příjmů fyzických osob

Daň, kterou zaměstnanec platí ze své mzdy.

Daňový bonus

Finanční částka, kterou stát vrátí zaměstnanci s dětmi, pokud jeho daňová povinnost je nižší než nárok na daňové zvýhodnění.

Dlouhodobé ošetřovné

Tato dávka slouží občanům v situaci, kdy potřebují pečovat o člena rodiny z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu.

Dohoda o provedení práce (DPP)

Pracovněprávní vztah, který umožňuje odpracovat maximálně 300 hodin ročně u jednoho zaměstnavatele.

Dohoda o pracovní činnosti (DPČ)

Pracovněprávní vztah, který umožňuje odpracovat maximálně polovinu stanovené týdenní pracovní doby.

E

Exekuce

Srážky ze mzdy na základě exekučního příkazu.

Evidenční list důchodového pojištění (ELDP)

Slouží k plnění povinnosti zaměstnavatele, vykazuje se na něm především doba důchodového pojištění zaměstnance a jeho vyměřovací základ za daný kalendářní rok.

F

Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)

Fond, ze kterého se hradí náklady na kulturní a sociální potřeby zaměstnanců ve státní a příspěvkové sféře.

MZDOVÉ POJMY OD A DO Z

G

GDPR (General Data Protection Regulation)

Nařízení EU o ochraně osobních údajů, které se týká i zpracování osobních a mzdových dat.

H

Hrubá mzda

Odměna za práci před zdaněním a odvody povinného pojistného.

I

Insolvency

Jiný způsob vymáhání dluhů a uspokojování pohledávek věřitelů pomocí srážky ze mzdy.

J

JMHZ - Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů

Elektronický formulář, který od roku 2026 nahradí část dosavadních formulářů zasílaných zaměstnavatelem 5 různým státním institucím. Zjednoduší má administrativu na straně zaměstnavatele a umožnit sdílení informací mezi úřady.

K

Kolektivní smlouva

Dohoda mezi zaměstnavatelem a odborovou organizací, která upravuje pracovní podmínky a mzdy zaměstnanců.

L

Legislativa

Soubor platných právních předpisů = právní řád.

M

Minimální mzda

Nejnižší zákonem stanovená odměna za práci.

Mzdový list

Dokument obsahující veškeré údaje a detaily o příjmech, srážkách a odvodech zaměstnance za určité období kalendářního roku.

Mzda

Odměna za práci vyplácená zaměstnanci.

Mzdové náklady zaměstnavatele

Zahrnují veškeré výdaje spojené s vyplácením mezd, tedy nejen hrubou mzdu, ale i odvody na sociální a zdravotní pojištění, náklady na školení, pracovní pomůcky, poskytované benefity a podobně.

N

Náhrada mzdy

Peněžité plnění poskytované zaměstnanci v určitých situacích (např. při překážkách v práci).

MZDOVÉ POJMY OD A DO Z

N

Nezabavitelné minimum

Část mzdy, která nemůže být postižena exekucí.

O

Odborová organizace

Organizace zastupující zaměstnance, která může jednat v pracovněprávních vztazích včetně kolektivního vyjednávání. Zaměstnavatel je povinen spolupracovat a jednat v pracovněprávních vztazích s těmi odborovými organizacemi, které u něj působí.

Odvody

Platby povinného pojistného a daní ze mzdy.

Odměna

Finanční částka, kterou zaměstnanec dostane za vykonání konkrétního úkolu nebo za úspěšně dokončený projekt, případně jako bonus za výkonnost.

Onemocnění

Dočasná pracovní neschopnost zaměstnance.

Ošetřování člena rodiny (OČR)

Dávka poskytovaná zaměstnancům, kteří musí dočasně přestat pracovat kvůli nutnosti péče o nemocného člena rodiny nebo dítě mladší 10 let.

Otcovská poporodní péče

Dávka v délce 14 dnů v souvislosti s narozením dítěte náleží otci dítěte nebo pojištěnci, který převzal dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

P

Paušální daň

Zjednodušený způsob placení daní pro OSVČ.

Peněžitá pomoc v mateřství

Dávka, která náleží v souvislosti s péčí o novorozené dítě matce nebo otci dítěte nebo pojištěnci, který převzal dítě do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

Personalistika

Obor, který se zabývá řízením a rozvojem lidí v organizaci nebo firmě. Někdy se označuje také jako HR – z anglického Human Resources, tedy lidské zdroje. Personální oddělení má ve firmě většinou na starosti životní cyklus zaměstnanců a vše, co s lidmi souvisí.

Podpůrčí doba

Jedná se o období, za které jsou jednotlivé nemocenské dávky vypláceny. U nemocenského je délka nejvíce 380 dní, u ošetřovného 9 (u osamělých osob 16) kalendářních dní, u otcovské 14 kalendářních dní, u dlouhodobého ošetřovného 90 kalendářních dní a u peněžitě pomoci v mateřství nejčastěji 28 týdnů (u více dětí 37 týdnů).

Pojištění (zdravotní, sociální)

Povinné odvody zaměstnance a zaměstnavatele.

Pracovní doba

Doba, po kterou je zaměstnanec povinen vykonávat práci pro zaměstnavatele.

Pracovní smlouva

Základní dokument zakládající pracovní poměr mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem.

MZDOVÉ POJMY OD A DO Z

P

Průměrný výdělek

Průměrná hrubá mzda za určité období, slouží pro výpočet náhrad mzdy.

Přesčas

Práce konaná zaměstnancem na příkaz zaměstnavatele nebo s jeho souhlasem nadstanovenou týdenní pracovní dobu.

R

Rekapitulace mezd

Souhrnná sestava mezd podle zvolených kritérií. Slouží hlavně jako sestava pro zaúčtování mezd do účetnictví organizace.

Roční zúčtování daně

Proces, při kterém se vypočítává a vyrovnává daňová povinnost zaměstnance za uplynulý kalendářní rok. Tento proces se týká zaměstnanců, kteří pobírají příjmy ze závislé činnosti (zaměstnání) a nemají povinnost podávat daňové přiznání.

Rozhodné období

Stanovené období, ze kterého se zjišťuje např. průměrný výdělek, příjmy pro nemocenské dávky apod.

S

Sociální pojištění

Povinné pojištění pro případ nemoci, invalidity, stáří a nezaměstnanosti.

Srážky ze mzdy

Částky, o které zaměstnavatel sníží mzdu zaměstnanci a dále je posílá jiné fyzické nebo právnické osobě.

Stravenka

Poukázka sloužící k nepřímé platbě za jídlo. Stravenka má charakter ceniny.

T

Tarifní mzda

Pevně stanovená mzda, kterou zaměstnanec dostává v souladu s tarifním systémem stanoveným organizací nebo kolektivní smlouvou.

V

Vyměřovací základ

Částka, ze které se stanoví odvody povinného pojistného na sociální a zdravotní pojištění.

Výplatní páska

Doklad, který zaměstnavatel každý měsíc vystavuje zaměstnanci a předává mu informace o jednotlivých složkách mzdy či platu, odvodech, srážkách nebo třeba čerpání dovolené.

Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství

Dávka je poskytována ženám, které kvůli těhotenství či mateřství byly převedeny na jinou práci a z důvodu převedení došlo k poklesu jejich příjmu.

Vyúčtování mezd

Souhrnné zpracování mezd za určité období.

MZDOVÉ POJMY OD A DO Z

Z

Základ daně

Částka, z níž se počítá daň z příjmu. Může být snížena o různé daňové úlevy, jako jsou nezdanitelné části nebo slevy na dani.

Zákoník práce

Základní právní předpis upravující pracovněprávní vztahy.

Zdravotní pojištění

Povinné pojištění pro úhradu zdravotní péče.

Zkušební doba

Doba, která slouží k tomu, aby si zaměstnavatel i zaměstnanec ověřili, zda jim spolupráce vyhovuje. Během zkušební doby lze pracovní poměr ukončit i bez uvedení důvodu.

Zpracování mezd

Veškeré činnosti spojené s výpočtem a vyplácením mezd.